

ÇOCUĞUM OKULA BAŞLIYOR ANAOKULU UYUM SÜRECİ

Anaokuluna başlama hem aile için, hem de çocuk için çok önemli bir adımdır. Çocuk model olarak gördüğü anne ve babasından alabileceğini alır ve kendisine tanınan fırsatlar ölçüsünde bir psiko-sosyal olgunluğa varır; ancak bu gelişim sınırlıdır. İşte bu dönemde okul öncesi eğitim devreye girerek çocuğun gelişim alanlarını destekleyici çalışmalar yapar.

Anaokuluna başlama olayı çocuğun toplumsallaşma sürecinde çok önemli bir basamaktır. Okul öncesi eğitim, bir anlamda çocuğun aile dışına attığı ilk adım olarak düşünülmelidir. Çocuk, anaokuluna başladığı zaman tüm kurallarını bildiği aile ortamından henüz hiçbir kuralını bilmediği, tanımadığı kişilerin bulunduğu bir ortama girmektedir. Bu yeni durum, tabii ki çocuklarda uyum sorunu yaratabilir. Anaokuluna yeni başlayan çocukta, başlangıçta belirsizlik ve terk edilme (ayrılma) kaygısı yaşanır. Çoğunlukla koruyucu ve aşırı hoşgörülü aile ortamından gelen çocuklarda bu kaygılar daha yoğun yaşanır. Ancak çocuk ortama alıştıktan ve öğretmenlerini tanıdıktan sonra kaygılar ortadan kalkar.

BU SÜREÇTE AİLENİN YAPMASI GEREKEN SABIRLI VE KARARLI OLMAK

Bu süreç içinde aileler de birçok kaygı yaşamaktadır. Bazen aileler çocuklarından ayrıldıkları için kendileriyle ilgili suçluluk ve kaygı duyguları yaşarlar ki bu sinyaller çocuğun okul korkusunu arttırıcı bir faktör olabilmektedir. Bu nedenle annenin kararlılığı ve iç rahatlığı çocuğun uyum süreci için çok önemlidir. Yani çocuğun anaokuluna başlama sürecinde annenin de duygusal olarak hazır olması gereklidir. Çocuğun ayrılırken duygusal olarak annenin üzüntü ve kaygısını hissetmesi uyum sürecini zorlaştırmaktadır.

UYUM SÜRECİ HER ÇOCUK İÇİN FARKLI OLABİLİR

Uyum sürecindeki tepkiler bireysel farklılıklar göstermektedir. Bazı çocuklar ilk üç gün ya da bir hafta ilgili ve istekli olur. Anaokulu onun için park gibidir. Ama zamanla annesi ile birlikte olmak ister, sürekli okula gelmenin anlamını yeni kavrar ve tepki gösterir. Diğer bazı çocuklar ise en baştan itibaren anneden ayrılmak istemez. Sınıfa gelmesini, yanında olmasını, annesinin yedirmesini ister ve doğal olarak ağlama gözlenir. Anaokuluna uyum sağlama konusunda yaşanan sorun yalnızca anneden ayrılma zorluğu değildir. Evlerinde bakıcı bulunan birçok çocuk daha önceden anne ile ayrılığı yaşamıştır fakat ayrılığı güvenli, tanıdık bir ortamda kendi oyuncakları ile beraberken yani kendi evinde yaşamıştır. Okula başladığında ise bu güvenli ve tanıdık ortamı bulamaz. Yeni çocukların bulunduğu farklı bir ortamdır artık. Örneğin; eşyaları başkalarıyla paylaşmayı kabul etmek onun için oldukça zordur(özellikle ben-merkezci olduğu bu dönemde).

UYUM SÜRECİNDE AİLELER İÇİN ÖNERİLER

- Ailenin göstereceği kararlılık, sabır, okul öncesi eğitime ve başladığı eğitim kurumuna gösterdiği inanç ve güven çocuğun uyumunu kolaylaştırır.
- Anaokulu hakkında çocuğa açıklama yapmak ve anaokulunu tanıtmak uyumu kolaylaştırır. Çocuğun okulu sevmesi ve istemesi uyumu için aile okulla ilgili olumsuz cümleler kurmamaya özen göstermelidir.
- Anaokulunun sadece çocukların bulunduğu bir yer olduğu söylenip anne ve babaların bulunmadığı, işe gittiği açıklanmalıdır.
- Aile çocukla okula geliş gidiş saatleri ile ilgili konuşmalı, sadece belli bir zaman dilimi içinde anaokulunda kalacağı söylemeli, onu alabileceği süreyi onun anlayacağı terimlerle anlatıp, o süreyi geçirmeden almaya dikkat etmelidir.
- Anaokulun her gün gidilmesi gereken oyun, arkadaş ve eğitim yeri olduğu anlatılmalı ancak abartılmış ve yanlış bilgi verilmemelidir. Aksi durumda çocuk kendisine anlatılanlarla bulduklarını karşılaştığında aradığını bulamayacak ve hayal kırıklığı yaşayacaktır.
- Özellikle ilk günlerde çocuk kapıdan teslim edilip kapıdan teslim alınmalı, vedalaşma mümkün olduğunca kısa tutulmalı. Vedalaşmada çocuk ağlamaya başlasa bile ayrılma konusunda kararlı davranılmalı. (Onu öpüp ben şimdi gidiyorum deyin ve geri geleceğinizi söyleyin. Bunun ne zaman olacağını onun anlayacağı terimler çerçevesinde ifade edin. Sonra elinizi sallayıp yolunuza devam edin. İyi olduğunu kontrol etmek için durup arkaya göz atmayın.)

UYUM SÜRECİNDE AİLELER İÇİN ÖNERİLER

- Çocuk anaokuluna birlikte geldiği ebeveyni yanında ağlıyor, onun gitmesine izin vermiyorsa diğer ebeveyn tarafından getirilmeli ve okula düzenli devam etmesi konusunda ısrarlı olunmalıdır. Yakınmaya devam etse bile sakin ve kararlı davranılmalıdır.
- İlk günlerde fazla soru sormak, ne yediği ile ilgilenmek çocuğun uyumunu bozabilir. Sadece "Günün nasıl geçti?" diyerek kendisinin anlatması beklenilmeli.
- Çocuğun anaokulu reddetmesi durumunda, büyükanne/büyükbaba gibi aileden birinin çocuktan yana tutum göstermesi, ona güç verir ve tepkisini büyütür. Okula gidiş tüm aile bireyleri tarafından desteklenmeli ve aile bireyleri uyum içinde olmalıdır.
- Aile çocuğa okulda mutlu olacağını, güvende olacağını, orada onunla ilgilenecek bir öğretmeni olacağını, isteklerini öğretmeni ile paylaşabileceğini söyleyerek çocuğun öğretmene karşı güven duymasını sağlamalıdır. Uyum sorunları hafta başından hafta sonuna doğru aşağı ivme gösterecektir. Ancak hafta sonundan sonra bu ivme tepe yapabilir. Bu normal bir süreçtir. SABIR-SAKİNLİK- KARARLILIK bu süreci kısaltıcı faktörlerdir.

Yararlandığım Kaynaklar:

TAŞÇI, N., SİĞİRTMAÇ, A., D. (2014). Okula Uyum Haftasının Okul Öncesi Öğretmenleri ve Sınıf Öğretmenleri Açısından İncelenmesi. 21. Milli Eğitim Dergisi, 44 (202), 101-116.

YAVUZER, H. (1990). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi.

YAVUZER, H. (1998). Ana-Baba ve Çocuk. İstanbul: Remzi Kitabevi.

<https://www.google.com/amp/s/docplayer.biz.tr/amp/14345605>

BETÜL BALIM

Psikolojik Danışman/ Rehber Öğretmen